

PROTISTAI

Darba rengė: Miglė Linkaitė 7kl.
Darbo vadovė: Silva Morkūnienė
biologijos mokytoja metodininkė
Radviliškio r. Sidabravo Gimnazija
2021 12 03

Protistai (Protista) – eukariotų karalystė, nepriskiriamų gyvūnams, augalams ar grybams. Tai daugiau sisteminė nei natūrali grupė. Daugelis protistų yra vienaląsčiai organizmai, tačiau protistams priskiriami ir daugialąsčiai organizmai, neturintys diferencijuotų audinių. Kolonijinių protistų pavyzdžiu gali būti maurakulis, sudarantis sferines kolonijas, kurių viduje susidaro dukterinės kolonijos. Viduje susidariusios kolonijos išeina į aplinką motininei kolonijai nusenus ir suplyšus.

- Membrana (sienelės), citoplazma, branduolys, mitochondrijos, ribosomos, virškinamosios vakuolės, pulsuojančios vakuolės ir kt. Ląstelės išorinė membrana sudaryta iš 3 sluoksnių. Kartais ji sukietėja ir virsta pelikule, kuri palaiko pastovią kūno formą. Membrana gali būti labai plona ir formos nepalaikyti. Kai kurie pirmuonys turi išorinį skeletą, sudarytą iš kalcio karbonato arba silicio dioksido. Pelikulė sudaryta iš plazminės membranos ir po ja esančio citoskeleto, kurį gali sudaryti papildomos membranos, mikrovamzdeliai, mikrofilamentai, baltyminės plokštelės. Pirmuonių citoplazma skirstoma į ektoplazmą ir endoplazmą. Ektoplazma yra arčiau sienelės, skaidresnė ir klampesnė, o endoplazma yra skystesnė ir joje yra daugiau intarpų. Citoplazmoje apie maisto dalelę susidaro virškinamoji vakuolė, iš pradžių jos turinys rūgštus, o vėliau – šarminis. Nesuvirškintos dalelės iš organizmo šalinamos pro bet kurią ląstelės vietą, o jei ją gaubia pelikulė – pro specialią angelę – citoproktą. Gėlame vandenyje gyvenantys pirmuonys turi pulsuojačias vakuoles, kuriomis šalinamas vandens perteklius. Pirmuonys gali turėti vieną ar daugiau branduolių. Pirmuonių branduolyje yra karioplazma, chromatinas ir branduolėliai. Chromatiną sudaro DNR ir baltymai, o branduolėlius – RNR ir baltymai.

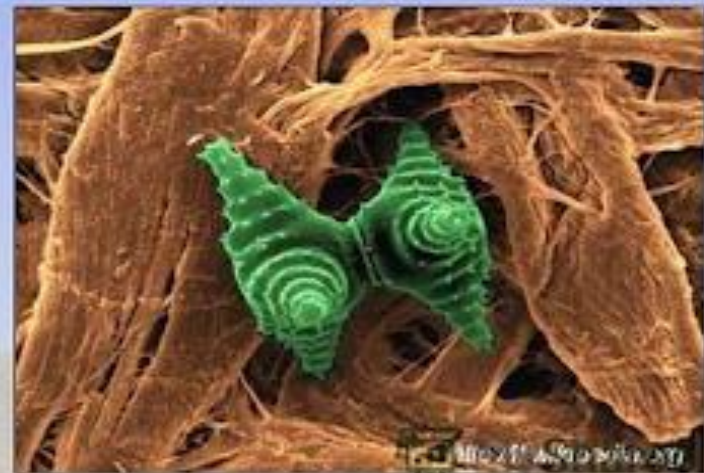
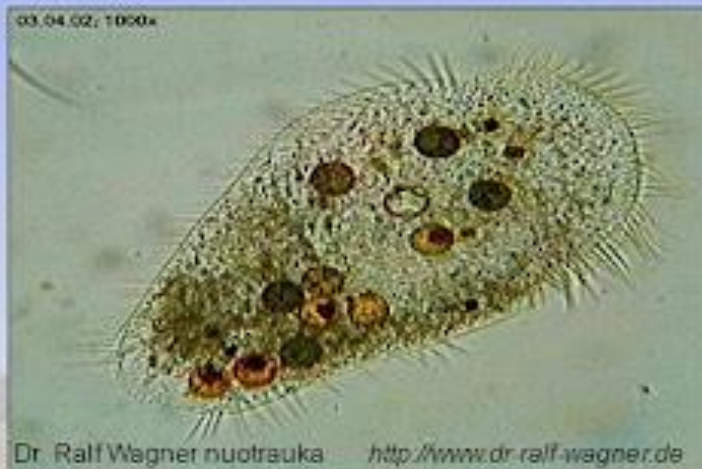
Protistų reikšmė

- Jais maitinasi žuvys vandenyje, sukelia ligas, naudojami chemijos pramonėje, dumbliai išskiria daug deguonies žuvims.

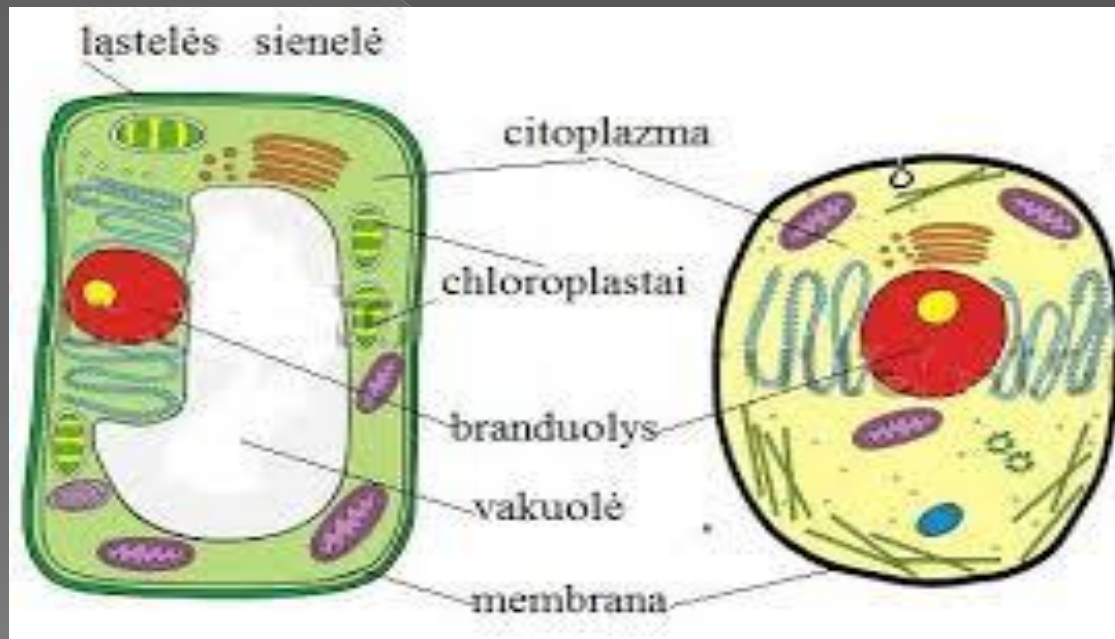
Protistų karalystė

Šiai karalystei priklauso vienaląsčiai bei daugialąsčiai, paprastos sandaros organizmai. Jų ląstelės turi branduolius. Kai kurie minta kitų organizmų pagamintais organiniais junginiais. Kiti gali vykdyti fotosintezę, nes turi chlorofilą. Daugialąsčiai yra paprastos sandaros: jie neturi audinių ir organų. Vienaląsčiai gali judėti.

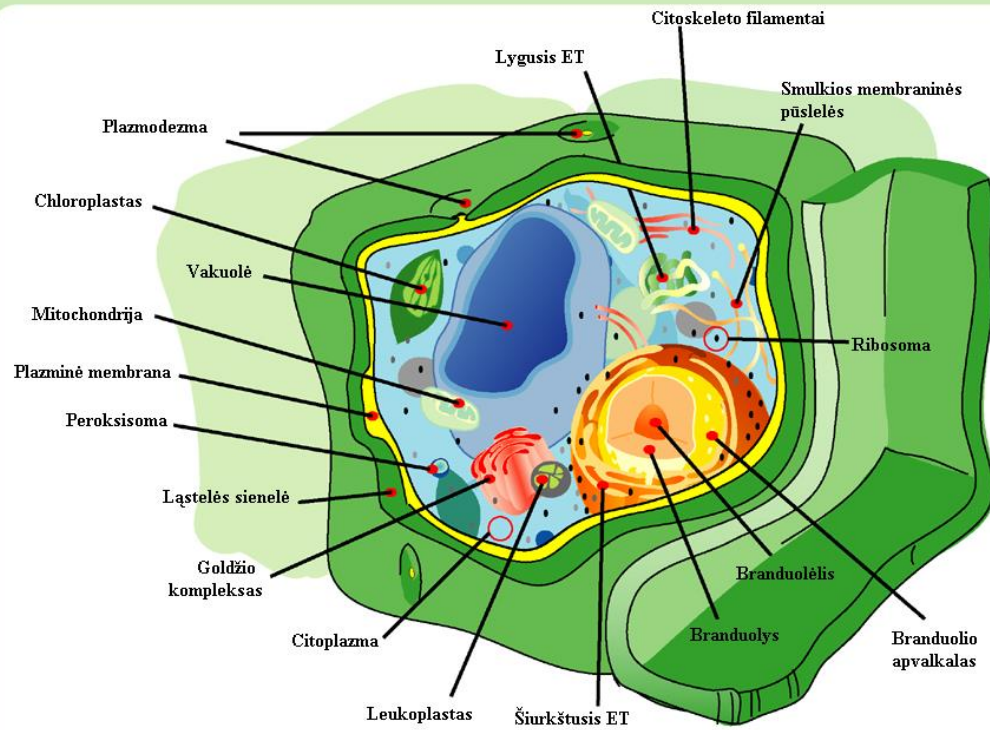
Protistų karalystei priklauso vienaląsčiai protistai ir dumbliai.

Protistu sandara yra lastelinė

AUGALINĒS LAŠTELĒS SANDARA

Eukariotai,
nejudrūs,
fotosintetinantys,
lytiškai diferencijuoti,
daugialąščiai

AUGALAI

Eukariotai, judrūs,
ryjantys maistą,
lytiškai diferencijuoti,
daugialąščiai

GYVŪNAI

Eukariotai,
nejudrūs, siurbiantys
maistą, lytiškai
diferencijuoti,
daugialąščiai

GRYBAI

PROTISTAI

Eukariotai, siurbiantys,
ryjantys maistą,
fotosintetinantys, lytiškai
diferencijuoti ir nediferencijuoti,
vienaląščiai arba daugialąščiai

MONEROS

Prokariotai, judrūs
arba nejudrūs, maistą
siurbiantys arba
fotosintetinantys,
belyčiai, vienaląščiai

Organizmų klasifikacija

Žemėje yra didžiulė gyvų organizmų įvairovė, bet kiekvienas jų turi savo vietą vienoje iš penkių karalysčių.

**MONERŲ
KARALYSTĖ**

**GRYBŲ
KARALYSTĖ**

**PROTISTŲ
KARALYSTĖ**

**GYVŪNŲ
KARALYSTĖ**

**AUGALŲ
KARALYSTĖ**

Išvada: Labai patiko ši pamoka,
nes labai daug ką sužinojau...
Ačiū mokytojai.Silvai

Informacijos šaltiniai

- https://www.youtube.com/results?search_query=protistai
- https://www.google.com/search?q=protistai&tbm=isch&hl=en-US&chips=q:protistai,online_chips:protistu+karalyste:itx4rv1lmvc%3D&rlz=1C1GCEU_enLT971LT971&sa=X&ved=2ahUKEwiipY37sMf0AhUh_CoKHV-3BBkQ4IYoBHoECAEQGA&biw=1903&bih=969#imgrc=DmF4ORfP7w2PmM&imgdii=VFhkvfozYAKr1M
- <https://lt.wikipedia.org/wiki/Protistai>